

Lausunto

13.02.2026

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Ehdotetussa Metsälain 10 c §:ssä lintujen huomioiminen on pitkälti jätetty maanomistajan ja hakkuuoikeuden omistajan harteille ja on hyvin kyseenalaista, löytyykö heiltä riittävä osaaminen asiaan. Rehevien metsätyyppien poissulkeminen on selkeää. 50 % lehtipuuvaltaisuus on kuitenkin liian suuri etenkin, koska osuus lasketaan runkopuutilavuutena. Tuoreessa kangasmetsässä lehtipuuyksilö on monesti tilavuudeltaan pienempi kuin havupuu, joten 50 %:n vaatimus ei täyty juuri missään, mutta näilläkin metsillä on suuri merkitys metsälinnuston pesimisalueina etenkin mitä vanhempi metsä on. Voisiko lehtipuuosuus olla pienempi esimerkiksi 30 %.

Lintujen pesintäaikainen metsänhakkuu pitäisi olla ensi sijaisesti kiellettyä ja riittävin selvityksin siitä voitaisiin poiketa eli sallia hakkuu, kun voidaan varmistua, ettei suunnitelluilla hakkuilla ole merkittävää vaikutusta linnustolle. Tällöin motivaatio tosiasialliseen selvittämiseen kasvaisi. Selvittämisen tueksi hakkuusuunnitelman laatijalla tulee olla mahdollisimman kattava pääsy lajitietokantoihin.

On hyvä, että arviointivelvoite koskee puunhakkuun lisäksi myös muita metsän käyttöä ja hoitoa koskevia toimenpiteitä. Vielä tulisi arvioida, pitäisikö varastokasojen kuljetus jatkokäsittelyyn myös huomioida erikseen, koska myös varastokasoihin saattaa tulla pesiä.

Lisäksi mietityttää, miten kuvioittain tehtävissä hakkuusuunnitelmissa kyetään ottamaan huomioon viereisen kuvion alueella elävät linnut, joille hakkuu saattaa myös aiheuttaa häiriötä. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla on laajoja alueita, joiden maanomistusta on edelleen sarkajaossa, pahimmillaan 30 m levyisissä kaistaleissa. Mitenkähän huomiointi tapahtuu, kun sekä metsäkuvio että maanomistaja vaihtuvat?

Luonnonsuojelulaki kieltää lintujen pesinnän häiritsemisen, eikä pelkästään pesien tuhoamisen. Hallituksen esityksessä on nostettu muutamia lajeja, joille on todettu todennäköisesti aiheutuvan haittaa. Kuitenkin läheisen puuston hävittäminen aiheuttaa kaikille lajeille meluhäiriötä ja pienilmaston muutosta sekä ravinnon hankinta-alueen muutoksia. Tämän vuoksi pesinnän häirinnän rajaaminen vain harvalukuisiin ja uhanalaisiin lajeihin on myös huono, koska yleisestikin lajista voi tulla harvalukuinen. Tästä on esimerkkinä paljon mediassakin käsitelty hömötiaisen väheneminen ja jos pesien tuhoutumisella on mitään osuutta vähenemiseen, tulisi myös vielä yleisten lajien pesiä suojata.

Linnuston ja muun uhanalaisen eläin- ja kasvilajiston huomioiminen perustuu metsänkäyttöilmoitusten tekemiseen. Metsäkeskusten resursseja on kuitenkin pienennetty, joten voidaanko siihen luottaa, että heillä on tosiasiallinen mahdollisuus tarkastaa alueen lajistotiedot riittävällä tarkkuudella, kunhan järjestelmät on saatu tukemaan tarkastamista?

Ehdotuksen mukaan pesintäajaksi rajattuna aikana on säästettävä edellisen puusukupolven isot haavat, kolopuut sekä pysty- ja maalahopuut. Tämän pitäisi arvion mukaan parantaa etenkin kolopesijöiden tilannetta. Asetusmuutoksessa ei kuitenkaan kielletä kyseisten säästöpuiden poistamista pesintäajan ulkopuolella, vaan kesähakkuualueiltakin ne voitaisiin käydä poistamassa pesintäkauden ulkopuolella ja muuna aikana aina poistaa hakkuiden yhteydessä. Jotta nämä linnuille ja kaikelle luonnon monimuotoisuudelle luetellut tärkeiksi katsotut piirteet tosiasiallisesti auttaisivat, kolopesijöitä pitäisi niiden poistaminen hakkuiden yhteydessä kieltää ympäri vuoden.

Metsälain 14 § Metsänkäyttöilmoitus

-

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

-

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

-

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

-

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

-

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Hallituksen esityksen vaikutusarvioinnista sai sen kuvan, että nykyisin jo toimitaan ehdotusta koskevalla tavalla. Kaikki pykäliin kirjatut toimenpiteet löytyvät jo erilaisista ohjeista, joten esityksellä ei ole juurikaan vaikutusta millekään tarkastelluista vaikutuslajeista. Kyseiset muutokset vaikuttavat siis käytännössä viherpesulta, joilla voidaan todentaa Voore Mets -ratkaisun huomioiminen kansallisessa lainsäädännössä.

Sorjanen Aili
Seinäjoen kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen